

Vairāk nekā 40 dabas teritorijās atjaunos 20 aizsargājamus biotopus un vairāku sugu dzīvotnes

Dabas aizsardzības pārvalde (turpmāk – Pārvalde) kopā ar sadarbības partneriem valsts, pašvaldību un privātajās institūcijās turpmāko gadu laikā plāno atjaunot aizsargājamus biotopus un radīt piemērotus apstākļus sugu dzīvotņu ilgtspējīgai pastāvēšanai vairāk nekā 40 īpaši aizsargājamās dabas teritorijās visā Latvijā.

Šīs aktivitātes paredzētas Eiropas Savienības Kohēzijas fonda finansētajā projektā “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai”, kuru līdz 2023. gada beigām Pārvalde īstēnos kopā ar sadarbības partneriem no AS “Latvijas valsts meži”, VSIA “Latvijas Valsts ceļi”, vairāk kā 10 pašvaldībām un privāto zemju īpašniekiem.

“Dabas saglabāšanā ir nepieciešama sistemātiska un apzināta cilvēka līdzdarbošanās, lai saglabātu specifiskas dzīvotnes un sugas, kuru dzīves vide gadsimtiem ilgi ir bijusi atkarīga no cilvēka saimnieciskās darbības,” pauž Pārvaldes ģenerāldirektors Andrejs Svilāns un piebilst, ka vienlaikus ir pietiekami daudz biotopu, kuru cilvēku ekonomiskās aktivitātes ir ietekmējušas negatīvi.

Projekta laikā atjaunošana un apsaimniekošana galvenokārt notiks biotopos, kuru pastāvēšana ir atkarīga no apsaimniekošanas, t.i., zālājos un parkveida ainavās, zāļu purvos, pelēkajās kāpās un virsājos. Savukārt mežos paredzēts veicināt to daudzveidību un mazināt cilvēka darbības ietekmi, piemēram stādītajās mežaino piejūras kāpu priežu audzēs plānots radīt dabiskiem kāpu mežiem raksturīgus apstākļus. Paredzēts arī uzlabot Gaujas Nacionālā parka upju straujteču stāvokli, no koku sagāzumiem un bebru dambjiem attīrot 15 upes un tādējādi atjaunojot straujtecēm raksturīgo ūdens plūsmu un veicinot Gaujas pietekām raksturīgo lašveidīgo zivju migrāciju un nārstu.

Projekta vadītāja Inga Hoņavko skaidro, ka vairumam atjaunojamo zālāju un purvu ir sarežģīti piekļuves apstākļi, kas ir bijis viens no būtiskākajiem to pamešanas iemesliem un laika gaitā daudzas pļaviņas mežos pie kādreizējām mājvietām un upīšu krastos ir aizaugušas un kļuvušas par gluži vai izolētām salām. Tāpat šajos pamestajos zālājos un atklātas ainavas zāļu purvos bebru darbības dēļ ir būtiski paaugstināts to dabiskais ūdens līmenis.

“Neveicot vai vēl ilgāk atliekot biotopu un sugu dzīvotņu atjaunošanu un apsaimniekošanu, ir risks neatgriezeniski zaudēt daudzas bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai nozīmīgas dabiskās teritorijas. Vienlaikus daudzas īpaši aizsargājamās teritorijas kalpo kā sugu migrācijas koridori, tās ir zaļās infrastruktūras kodolzonas. Līdz ar to ir svarīgi nodrošināt tajās esošo dabas vērtību saglabāšanu un apstākļus, kas ir piemēroti dažādām sugām” papildina I. Hoņavko.

Būtiska sadaļa projekta aktivitātēs veltīta aizsargājamo aleju atbildīgai apsaimniekošanai. Latvijā kopumā ir 62 aizsargājamās koku alejas, kurām ir gan kultūrvēsturiska, gan ekoloģiska vērtība un daudzu aleju koku vecums pārsniedz 100 gadu. Turpmāko gadu laikā 13 koku alejās plānots veidot un sakopt koku vainagus, lai tā dotu iespēju paildzināt to mūžu un saglabāt veco koku ainavisko vērtību.

Biotopu atjaunošana plānota īpaši aizsargājamās dabas teritorijās visā Latvijā, piemēram, dabas liegumā “Lielupes grīvas pļavas”, dabas parkā “Abavas senleja”, dabas liegumos “Randu pļavas”, “Vecdaugava” un “Ziemeļu purvi”, Grīņu dabas rezervātā, dabas liegumā “Ances purvi un meži”, Gaujas, Slīteres, Ķemeru un Rāznas Nacionālajos parkos un vēl 20 aizsargājamās dabas teritorijās, vienā mikroliegumā un 13 īpaši aizsargājamās alejās. Prioritāri izvēlēti tādi biotopi un sugu dzīvotnes, kuru atjaunošana sniedz vislielāko ieguldījumu konkrētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas mērķu sasniegšanā vai valsts līmenī veicinās labvēlīga aizsardzības statusa sasniegšanu.

Dažādas aktivitātes projekta ietvaros sāksies jau šajā gadā un to skaitā ir arī biotopu atjaunošanas un aleju kopšanas demonstrēšanas pasākumi, uz kuriem būs gaidīti arī sabiedrības pārstāvji un zemju īpašnieki, kas ieinteresēti ilgtspējīgā dabas resursu apsaimniekošanā.

Projekta “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās

un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai” (Nr.5.4.3.0/20/I/001) kopējais budžets plānots 3,52 miljonu EUR apmērā un 85% no tā finansē Eiropas Savienības Kohēzijas fonds, īstenošanas laiks: no 2021. līdz 2023. gadam.

Turpmākiem kontaktiem:

Maija Rēna

*Dabas aizsardzības pārvaldes
sabiedrisko attiecību speciāliste*

maija.rena@daba.gov.lv

Tālr.: 29272365